

page

เรื่องไม่เคยเล่า
จากเตาเผาถึงเก้าอี้
火來了, 快跑

ต้าซือชยง

เขียน

ชาญ รนประกอบ

แปล

“เพราะผมได้อ่านหนังสือที่พี่เขียน เลยอยากมาลองสัมผัสด้วยตัวเอง
ขอบคุณนะต้าซือชยง ขอบคุณหนังสือและบทความไร้สาระของพี่
ที่ทำให้ผมเกิดความกล้า!”

– ต้าซือชยง

การอ่านคือรากฐานแห่งชีวิต

คำนำสำนักพิมพ์

โลกหลังความตายเป็นอย่างไร คงเป็นคำถามที่เราได้แต่จินตนาการคำตอบ เพราะผู้ที่จากไปย่อมไม่อาจกลับมาสื่อสารหรือมอบประสบการณ์ให้เราสัมผัสได้ด้วยตัวเองได้ ถึงอย่างนั้นในแทบทุกวัฒนธรรม พิธีกรรมหลังความตายก็ยังคงได้รับความสำคัญอย่างยิ่งจากคนที่อยู่ข้างหลัง ทั้งด้วยความเชื่อหรือประเพณีที่ยึดถือ ทั้งด้วยความหวังว่าจะได้ส่งคนที่รักให้จากไปอย่างดีที่สุด ทั้งเพื่อปลอบประโลมหัวใจจากความสูญเสีย

ในทางหนึ่ง พิธีกรรมหลังความตายจึงแสนจะมีความหมายสำหรับคนที่ยังมีชีวิตอยู่และเต็มไปด้วยเรื่องราวของชีวิต

ตัวช้อย ชายหนุ่มผู้คร่ำหวอดในงานจัดการพิธีศพ และผู้ขายขนมเผ้ามองเรื่องราวเหล่านั้นด้วยสายตาของมืออาชีพ และด้วยหัวใจของมนุษย์คนหนึ่งที่มีมองโลกดิบๆ ร้ายบ้าง ร้องไห้ปนหัวเราะขันขันให้โชคชะตาน่าตลกของมนุษย์ และบันทึกเรื่องราวเหล่านั้นไว้ ก่อนจะกลายเป็นเรื่องไม่เคยเล่าจากเตาเผา

ถึงเก้าถ่านเล่มนี้ แบ่งปันมุมมองของเขาด้วยอารมณ์ขันและความจริงใจราวกับเพื่อนคนหนึ่ง ไม่ใช่เพราะมันลึกลับซับซ้อนหรือลึ้นระทึกกันทั้งใจ ไม่ได้บีบคั้นทำร้ายหัวใจ แต่เป็นเพราะสำหรับเขาแล้ว เรื่องราวชีวิตของคนที่ยังอยู่และคนที่จากไปซึ่งเขาได้พบเจอนั้นมอบบทเรียนมากมาย

โลกหลังความตายจะเป็นอย่างไรเราไม่อาจรู้

แต่หากสักบทเรียนหนึ่งที่เขาส่งผ่านฟังนั้นช่วยให้เราที่ยังอยู่ได้ใช้ชีวิตอย่างไม่ต้องกลับมาเสียใจทีหลังได้แม้สักนิด หรือทำให้เราหัวเราะและมองจากลาอย่างเข้าใจในสักวัน

เราอาจนับได้ด้วยความยินดีว่าหนังสือเล่มนี้บรรลุเป้าหมายของมันแล้ว...

คำนำผู้แปล

ผ่านช่องตรวจสอบเล็กๆ โลงศพอีกโลงค่อยๆ เคลื่อนเข้าไป
ในเตาเผา

เมื่อไฟลุกโชน ผมมองดูเปลวไฟที่ไหม้แรงขึ้นเรื่อยๆ

“ถ้าสามารถมองเห็นคนบนโลกอีกครั้งก่อนตาย คุณอยาก
เห็นใคร” ผมถามแล้วเบา

โลงศพปริแตก ดวงตาคู่หนึ่งที่เกือบจะหลอมละลายจึงมา
ที่ผม...

จุดสุดท้ายในการเดินทางของร่างกายมนุษย์ส่วนใหญ่คือ
เชิงตะกอน

ปัจจุบันกิจการฌาปนกิจในไต้หวันได้พัฒนารูปแบบค่อนข้าง
ทันสมัยและครบวงจร เพราะยุคสมัยเปลี่ยนไป กอปรกับพื้นที่น้อย
ไม่เหมาะกับการฝังหรือทำฮวงซุ้ยอีกต่อไป

เรื่องไม่เคยเล่าจากเตาเผาถึงเก้าถ่านเล่มนี้ บอกเล่ารายละเอียดทุกขั้นตอนสำคัญของการจัดการร่างผู้วายชนม์ ทั้งการขนย้าย การเก็บรักษา การประกอบพิธี การฌาปนกิจ การบรรจุอัฐิ และกิจกรรมต่อเนื่องจากนั้น เป็นกระบวนการที่คนวงนอกน้อยคนล่วงรู้...

แต่ละร่างแต่ละชีวิตย่อมมีความเป็นมาเป็นไป บางครั้งเป็นเรื่องราวที่คาดไม่ถึงเหนือจินตนาการ แต่ก็ล้วนเป็นเรื่องราวของชีวิต ซึ่งให้ข้อคิดแตกต่างกันไป

ท่านจะได้รับความสำราญจากลีลาการเขียนที่ไม่เหมือนใคร และข้อคิดที่ไม่มีใครเหมือน ขอเชิญติดตามได้ ณ บัดนี้

จากใจ

ชาญ รนประกอบ

สารบัญ

(เริ่มกล่าวอำลา)

วันเวลาเหล่านั้น เราพร้อมรับร่างผู้วายชนม์ด้วยกัน 1

บทที่หนึ่ง ไฟมาแล้ว หนีเร็ว 8

ถ้าแก่ผู้ไม่อาจแทนที่ได้ - ให้ใครในฌาปนสถาน 9

ที่ทิ้งไว้ - สุดท้ายแล้วคนเราเอาอะไรติดตัวไปได้บ้าง 11

ไปดีนะ - หวังว่าชาติหน้าคุณจะได้กำหนดชีวิตของตัวเอง 18

ดาวตก - ชีวิตน้อยๆ ที่ยังไม่มีโอกาสสัมผัสสิ่งใดเลย 27

รหัสลับ - ไฟมาแล้วจะหนีอย่างไร 32

โลศศพ - ไม่ใช่แค่ภาชนะ หากแต่ยังรองรับความระลึกถึง
และคำอวยพรเอาไว้ด้วย 35

ไฟมาแล้ว หนีเร็ว - สำหรับผู้เป็นที่รัก การร่ำร้องเสียงแหบแห้ง
คือการอำลาครั้งสุดท้าย 41

คำนับสามครั้ง - ถ้าเลือกพ่อแม่ได้... 46

คนใหม่ - ลู๊ๆ! อาชีพนี้น่าเบื่อมาก... 50

บรรจุอัฐิ - ในฌาปนสถาน หัวใจสำคัญอาจไม่ใช่ความเร็ว
แต่คือความละเอียดอ่อน 55

โถอิฐ	- สิ่งที่ผู้ขายชนม์รักที่สุด	59
ศิระะ	- ผู้ขายชนม์บางรายไร้ศิระะ!	64
ความอ่อนโยนอันไม่เป็นมืออาชีพ	- บางครั้งพูดแค่นี้ก็พอ	71
ภาพถ่าย	- สุดท้ายเขายังคงมีชีวิตอยู่ในใจฉัน	75
แววดา	- เปลวไฟหอบหนึ่งเผาตระกูลจนแหลกเป็นเสี่ยงๆ	84
หาล้าน	- พี่น้องแตกกันเพราะเรื่องนี้ หาล้านถือว่ามีค่ามากไหม	90
คนละครึ่ง	- จะแบ่งแม่เป็นสองท่อนหรือสองซีกดีล่ะ	96
ปางกวณอิม	- ลูกเป็นแก้วตาแม่ตลอดชีวิต	101
กระดุกไม้ทันทึ้น	- คนเราลำบากทั้งชีวิตไปเพื่ออะไร	106
อาชีพบริการ	- บริการมืออาชีพ	
	ส่งผู้ขายชนม์แทนลูกค้าตามกำหนดการ	113
ถอนฟัน	- ไม่ได้มีแค่ทันตแพทย์ที่ถอนฟันได้	118
มีวาสนาต่อกัน	- บรรจุทั้งผู้มีพระคุณและคนที่เกลียดชัง	
	ลงในโถอิฐไม่ต่างกัน	120
ผู้สังเกตการณ์	- นอนอยู่ในโรงศพไกลๆ ราวกับทุกสิ่งอย่าง	
	ไม่เกี่ยวข้องกับเธออีกต่อไปแล้ว	126
กาลาเท็กซ์	- เมื่อผนึกโถอิฐแล้วจะไม่มัววันเปิดออกอีกเลย	133
กระดิ่ง	- บางครั้งเมื่อใครคนหนึ่งจากไป	
	เรายังสามารถยินดีเพื่อเขาและเพื่อตัวเราเองได้	139
เผาความฝัน	- สิ่งที่เขาไปคือเศษเสี้ยวความเสียใจหรือตัวไถ่บาป	144
รูปลักษณ์ของความยุติธรรม	- รหัส : เตาเผาหมายเลข N	152

ทุบแตก - สุดท้ายแล้วจะทุบโถให้แตกหรือจะทุบทำลายพันธะกันแน่	158
ปล่อยวาง - จุดประสงค์ของพิธีศพ	
คือการปลอบประโลมผู้คนเสมอมา	164
เก็บโดยตรง - เก็บกระดูกโดยตรง ไม่มีญาติเคียงข้าง	
จากไปอย่างเดียวดาย	170
บ้าน - ความเหงาที่น่ากลัวยิ่งกว่าความตาย	175
กลับบ้านเถอะ - เกิดง่าย อยู่ง่าย แต่ชีวิตไม่ง่ายเอาเสียเลย	182
สิ่งที่เอากลับบ้าน - สิ่งที่เราเอากลับมาบ้านคือความภาคภูมิใจ	
ของคนทำงานหน้าเตาเผา	187
คอแข็ง - ที่แท้ผมก็เหมาะกับฌาปนสถานมาตั้งแต่เกิด	192
บทที่สิบ โลกของน้ำแฉะ	196
ต้าพัง - ขอเพียงมีวาสนาต่อกันย่อมได้พบกันอีก	197
เสี้ยวจางเหล้า - ร่วงเล็กๆ ที่ถูกแช่เย็นจนแห้งลิบ	204
อาภุขีเหนียว - ความจริงอาภุขีไม่ได้เหนียว แต่ไม่มีเงินต่างหาก	212
พี่น้อง - คุณรู้ไหม เรื่องบางเรื่องหากพลาดไปก็ไม่ทันแล้ว	217
เด็กน้อย - รู้ไหมว่าคุณโตเป็นผู้ใหญ่ตั้งแต่ตอนไหน	223
M & M's แช่เย็น - เรื่องราวเริ่มจากช็อกโกแลต M & M's	
ในห้องเย็นของสถานประกอบพิธีศพ...	229
ลาออก - ไม่คิดเลยว่าหนังสือและบทความไม่ได้เรื่องของผม	
จะมอบความกล้าให้คนอื่นได้	235

เพื่อนนักเรียนโต๊ะข้างๆ - ใช้โอกาสตอนคนที่รักผมและคนที่	
ผมรักยังอยู่ แสดงความรักให้ทันเวลา	241
งานยุ่ง - แล้วพบกันใหม่คือคำสัญญาอันหนักอึ้ง	247
ยาย - จังหวะนุถนอมสิ่งที่คุณมืออยู่ตอนนี้	255
บริษัทรับจัดพิธีศพพร้อมอาชีพเสริม - เจ้าหน้าที่มั่วแต่่วน	
กับอาชีพเสริม	
แล้วญาติจะอย่างไร	262

(ไม่กล่าวอำลา) ทอว์ก็ไม่กลัวไฟ	270
--------------------------------	-----

เกี่ยวกับผู้แปล	272
-----------------	-----

(เริ่มกล่าวอำลา) วันเวลาเหล่านั้น เราพร้อมรับร่างผู้วายชนม์ด้วยกัน

ชีวิต เรามักเต็มไปด้วยเรื่องไม่คาดคิด เพราะทุกวันตอนทำงาน
ผมต้องไปรับร่างไว้รื้อวิญญาณมาจากทั่วสารทิศ

ผมเคยภูมิใจที่ได้เป็นเจ้าหน้าที่ดูแลห้องเย็น¹ ในสถาน
ประกอบพิธีศพ² แห่งหนึ่ง ไปทำงานอย่างมีความสุขทุกวัน เผื่อดูแล
ห้องเย็นอันเป็นที่พักพิงสุดท้ายของทุกคน ในช่วงเวลาที่เข้าเยี่ยมได้
ก็คอยช่วยญาติแต่ละครอบครัวเปิดถุงบรรจุศพ หันหน้าไปทางอื่น
เพื่อให้พวกเขาระบายอารมณ์ความรู้สึกเสียๆ เราทิ้งหน้าไม่พูดจา

¹ ห้องอุณภูมิต่ำสำหรับเก็บรักษาร่างกายของผู้เสียชีวิตไม่ให้
เกิดความเสียหายจากเชื้อแบคทีเรีย

² ธุรกิจซึ่งให้บริการสถานที่สำหรับพิธีศพและอำนวยความสะดวก
อื่นๆ แก่ผู้วายชนม์และญาติ มักประกอบด้วยบริการห้องเย็นเก็บศพ
ห้องจัดพิธีศพหรือห้องไว้ทุกข์ ห้องพักญาติ และการเตรียมศพเพื่อส่งต่อ
ให้บริษัทรันจัดพิธีศพและฌาปนสถานดำเนินการต่อไป

แต่รับฟังอย่างตั้งใจ ได้รับความระลึกถึงต่าง ๆ นานา คำสำนึกผิด และคำขอโทษที่ปกติพูดไม่ออก รวมถึงความอาลัยอาวรณ์ที่ไม่มีวันสมหวังอีกตลอดไป

รับรู้ชีวิตของพวกเขาและตระหนักถึงชีวิตของตนเอง

บ้างตายข้างถนน บ้างหนาวตาย บ้างร้อนตาย บ้างอดตาย บ้างฆ่าตัวตาย บ้างประสบอุบัติเหตุ บ้างไร้ชื่อ บ้างมีชื่อแต่ไร้เจ้าภาพ...เมื่อสถานีตำรวจหรือหน่วยงานสังคมสงเคราะห์โทรมา เราจะขับรถดูไปยังที่เกิดเหตุเหนือจินตนาการ สัมผัสกลิ่น รับรู้จากสุดท้ายของผู้วายชนม์ นำพาพวกเขาไปยังที่พักสุดท้ายของชีวิต บางครั้งอาจมีญาติโผล่มาจัดการด้วยความเร่งรีบ บางครั้งกลายเป็นร่างที่ไม่รู้จะฉาบปกิได้เมื่อไรอยู่ในห้องเย็นของเรา แต่โปรดอย่าเศร้าใจไปเลย เราจะอยู่เป็นเพื่อนพวกคุณเสมอ

ผมรักงานนี้ รักบรรยากาศนี้ ผมจึงมักกล่าวว่า “ถ้าเป็นไปได้ นี่เป็นงานที่ผมอยากทำไปชั่วชีวิต!”

•

เช้าวันหนึ่ง ผมซื้ออาหารมื้อเช้าอย่างเบิกบานแล้วไปทำงาน วันนั้นมีประชุมที่ปกติจัดขึ้นราวสามเดือนครั้ง

หลังประชุมเสร็จ ผมก็ถูกย้ายจากห้องเย็นไปยังฉาบปนสถาน³

•

เมื่อกลับมาถึงที่ทำงาน เหล่าใจกับเหล่าต้าเพื่อนร่วมงานของผม ก็ให้คำแนะนำเกี่ยวกับฉาปนสถาน พวกเขารู้ว่าผมซีรื้อน เพราะผมสวมเสื้อแขนสั้นมาตลอดหลายปีทำงานในห้องเย็น ทั้งยังรู้ว่าผมไม่เคยไปเยือนฉาปนสถาน พวกเขาบอกผมว่าต้องระวังให้ดีและต้องสวมหน้ากากอนามัย อากาศที่นั่นแย่มาก

ผมจิตตก โกรธปนเสียใจ และค่อนข้างเคืองแค้นอยู่พักหนึ่ง ชีวิตเราดูเหมือนจะเป็นเช่นนี้ ตราบใดที่ยังอยู่ในที่ทำงาน คุณก็ไม่มีสิทธิ์เลือก

เสียใจอยู่ไม่นานนัก โทรศัพท์ก็ดังขึ้น โทร.มาจากสถานีตำรวจ มีศพศพหนึ่งถูกงมขึ้นจากน้ำ

ผมกับเหล่าใจเตรียมตัวเล็กน้อยแล้วออกลงพื้นที่ แม้จะคุยเล่นกับเหล่าใจทุกวันๆและช่วงการพักผ่อน ผมก็ยังถือว่าเขาอายุโลกว่า ตลอดทางเขาพร่ำก่ำซบโน่นนี่จนผมตื่นตันอย่างยิ่ง ผมอยากคุยเล่นตลกไปกฮาเหมือนเคย ทว่ากระทั้ง

³ สถานที่เผาศพ ซึ่งมักมีเตาเผาศพและบริการที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการเผาศพ เช่น การเก็บกระดูกและบรรจุอัฐิ และบริการหอบเก็บอัฐิชั่วคราว

ตัวผมเองยังหัวเราะไม่ออกเลย ได้แต่เงียบบกับเงียบตลอดทาง

เมื่อถึงที่เกิดเหตุ ตำรวจชี้ตำแหน่งศพบริเวณที่โล่งริมบึง
ศพแช่น้ำจนแทบอยู่ยงหมดแล้ว มัดมือนัดเท้าตัวเองไว้ แสดง
ความตั้งใจที่จะตายอย่างแน่วแน่

เหล่าโจรผู้บรรจุกศพอยู่ข้างๆ เขายิ้มพลางบอกผมว่า “สุดท้าย
กลิ่นอีกสักหน่อยสิ วันหลังนายคงไม่ได้มาที่เกิดเหตุง่าย ๆ แล้ว”

ผมยิ้มน้อยๆ มองผู้ชายร่างซุ่มโขกพลางนึกในใจ “ลำบาก
มากใช่ไหม ชีวิตคงลำบากมากสินะ ทำไมถึงจบชีวิตลงแบบนี้นะ
คุณเลือกทำสิ่งนี้ด้วยตัวเอง หรือเพราะไม่เคยมีสิทธิ์เลือกอะไร
ในสังคมเลยถึงเลือกจากไปด้วยวิธีนี้”

ผมมองลูกตาพรำมัวคู่นั้น ทว่าเจ้าของลูกตาไม่ตอบอะไร
กลับมา

ผมทำงานพลางครุ่นคิด...

ความจริงผมคงรักงานนี้มากเกินไปจนไม่อาจยอมรับ
ความเปลี่ยนแปลง แต่ชีวิตมักต้องเรียนรู้ที่จะประนีประนอม ถ้า
วันนี้ผมเปลี่ยนตัวเองได้ เรียนรู้อะไรให้มากขึ้น ชีวิตของผมจะ
ต่างออกไปหรือเปล่านั้น สิ่งที่ผมเห็นจะเปลี่ยนไปไหมหนอ

หลังบรรจুর่างชายผู้ซุ่มโขกลงในถู่ ผมมองตาเขาอีกครั้ง
รู้สึกเหมือนเห็นคำตอบ

“ลองเถอะ! ลองดูน่า!” จู่ๆ เหล่าโจรก็ตะโกนเสียงดังจน

ผมสะดุ้งโหยง “ชีวิตคนเราล้วนทุกข์ ทุกคนล้วนต้องล้มพัสมันด้วยตัวเอง ไปเรียนรู้ให้มากขึ้นเถอะ!”

ระหว่างทางขากลับ ผมนั่งเงียบ แต่ตัดสินใจได้แล้ว

ผมอาจเลือกบริบทของงานไม่ได้ แต่ผมตัดสินใจเลือกทัศนคติในการทำงานได้ ผมจะเป็นเจ้าหน้าที่ฌาปนสถานผู้มีความสุขให้ได้

•

เมื่อกลับถึงสำนักงาน เราส่งร่างผู้วายชนม์เข้าห้องเย็น

มองดูเหล่าใจ มองดูเหล่าตัว มองดูร่างนี้...จู่ๆ ก็รู้สึกว่ามีผมควรขอบคุณ

ผู้วายชนม์ที่ได้รับการบริการจากเราไม่มีแม้แต่สิทธิในการเลือกเมื่อเทียบกันแล้วความผิดหวังของผมคงไม่สำคัญอะไรนัก คำพังเพยว่าไว้ หากไม่ผ่านความหนาวเหน็บเสียดกระดุก ย่อมไม่...เอ่อ ไม่ใช่สิ สถานที่ที่ผมจะไปไม่ได้หนาวเหน็บเสียดกระดุก ทั้งยังไร้กลิ่นหอมอบอวล⁴

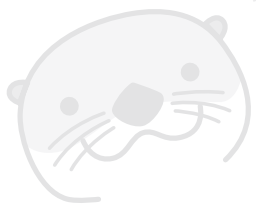
⁴ประโยคนี้อ้างอิงจากคำพูดที่ว่า หากไม่ผ่านความหนาวเหน็บเสียดกระดุก ย่อมไม่ได้ดอมดมกลิ่นหอมของดอกเหมย ซึ่งเปรียบเปรยถึงการต้องผ่านความลำบากก่อนได้รับผลลัพธ์ที่ดี

ไม่ว่าอย่างไรก็ต้องเดินหน้าทำต่อไป

ลาก่อน วันเวลาที่ได้เปิดถุงบรรจุศพ เผาพิจารณาความเป็นไปของชีวิตมนุษย์ ล่าแล้วรอตู้คนที่พาผมขึ้นเขาลงห้วย ทั้งยังถูกผมชนจนบอบบี้ไปด้านหนึ่ง ลาก่อนญาติทั้งหลายของผู้วายชนม์ที่พูดคุยกับผมหน้าห้องชันสูตรศพ

ลาก่อน สถานที่ที่เปลี่ยนชีวิตผมอย่างสิ้นเชิง

ผมจะคิดถึงวันเวลาเหล่านั้นที่เราช่วยรับร่างผู้วายชนม์ด้วยกัน

บทที่หนึ่ง
ไฟมาแล้ว หมีเร็ว

ไม่ต้องอ่าน

ถ้าแก่ผู้ไม่อาจแทนที่ได้

ไหว้ใครใน฼าปนสถาน

.

วันนี้ ผมกำลังจะอำลาห้องเอนแล้วไปรายงานตัวที่฼าปนสถาน
ดังนั้นจึงไปห้องเอนแต่เช้า จูดยูปดอกหนึ่งเพื่อบอกลา “ถ้าแก่น้อย”
- พระกษิตีครรภโพธิสัตว์¹

“สวัสดีครับถ้าแก่น้อย ขอขอบคุณที่ดูแลผมมาหลายปี ผม
จะไปอยู่ที่฼าปนสถานแล้วนะครับ! ถึงทุกที่ผมจะไม่ค่อยได้
ไหว้ท่าน และนี่คือรูปดอกที่ทักตั้งแต่ผมเข้าทำงานที่ห้องเอน แต่
ผมก็อยากขอบคุณท่าน ลักวันหนึ่งเราคงได้พบกันอีกแน่นอนครับ”
หลังไหว้เสร็จ ผมก็เก็บข้าวของแล้วเดินทางไปยัง฼าปนสถาน

¹ พระโพธิสัตว์ซึ่งเป็นที่นับถือในศาสนาพุทธนิกายมหายาน มักมี
รูปลักษณะเป็นพระภิกษุมหายาน ชาวจีนให้ความเคารพนับถือและศรัทธา
เป็นอย่างมาก เป็นรองแต่เพียงพระอวโลกิเตศวร (กวนอิม) เท่านั้น

เมื่อถึงฌาปนสถาน จู่ๆ ผมก็กลายเป็นคนหน้าใหม่ที่สดในทีม นอกจากบรรดารุ่นพี่อาวุโสยังมีอีกหลายคนที่เข้าทำงานในบริษัทนี้ที่หลังผม แต่อยู่ที่ฌาปนสถานมานานกว่า ผมต้องเรียกพวกเขาว่า “รุ่นพี่” ผมคุ้นเคยกับรุ่นพี่สองคนซึ่งรับหน้าที่พี่เลี้ยงเป็นอย่างดี คนหนึ่งคือเหล่าหลินเพื่อนเก่าเพื่อนแก่ ส่วนอีกคนผมเรียกเขาว่า “พี่รูปหล่อ” ทำไมถึงเรียกเขาแบบนี้ล่ะหรือ เพราะผมต้องเอาตัวรอดอย่างไรละ...

เมื่อเหล่าหลินเห็นผมก็ยิ้มจนตาหยีแล้วบอกว่า “มานี่ฉันจะพานายไปดูสภาพแวดล้อมหน่อย จะได้ไหว้เจ้าแก่น้อยของเราด้วย”

ผมถาม “เราไหว้ใครในฌาปนสถาน”

เหล่าหลินตอบ “กษัตริศรรากโพธิสัตว์”

ผมยืนถือรูปเบื่องหน้า “เจ้าแก่น้อย” ของฌาปนสถาน กระอักกระอ่วนจนไม่รู้จะพูดกับท่านอย่างไรดี สุดท้ายได้แต่อธิษฐานว่า “เจ้าแก่ ขอโทษนะครับ ผมไม่รู้ว่าจะขอเบเซตการดูแลของท่านกว้างขวางขนาดนี้ วันหลังผมจะมาจุดรูปไหว้บ่อยๆ อย่าถือสาเรื่องเมื่อก่อนเลยนะครับ วันหน้าวันหลังโปรดช่วยคุ้มครองผมด้วย”

ที่แท้ไม่ว่าจะถูกโยกย้ายตำแหน่งในฌาปนสถานอย่างไร “เจ้าแก่” ท่านนี้ก็ยังเคียงข้างเราไปตลอดกาล

ที่ทิ้งไว้

สุดท้ายแล้วคนเราเอาอะไรติดตัวไปได้บ้าง

•

ตอนยังทำงานที่ห้องเย็น ผมรู้สึกว่ที่นั่นทึมเทาน่ากลัว มักมี
ลมพัดวูบวาบแปลกๆ

ทุกครั้งที่บอกญาติผู้ว่ยชนม์ว่ “ห้ามชื้อข้าววงของในโลง
นะครับ” มักจะมีคนที่ “เข้าใจดี” ถึงความลำบากของเรา และไม่
“ชื้อข้าว” วงอะไรไว้

ฉันรู้่น่า ไม่ชื้อข้าววงหรงอก ฉันรู้ว่พ่อคง
ไม่เจ็บไม่ป่วยอีกต่อไปแล้ว...แต่ท่านใช้เครื่องช่วยฟ้ง
นี่มานาน แต่ถ้าว่นนี้ไม่วางไว้ในโลง ท่านก็ไม่ได้ยิน
เราเตือนว่ไฟมาแล้ว หนีเร็วว่ นะสิ ทำไ่งดี

ฉันเข้าใจความลำบากของพวกคุณ ฉันจะไม่ว่างของมั่วซั่ว แต่ตอนมีชีวิตอยู่พ่อของฉันชอบ ‘เปาบุ้นจิ้น’ ที่สุด ฉันดูเป็นเพื่อนท่านจนต้องบทได้แล้ว ท่านดูมันทุกวัน ดูอย่างเมามัน แต่หลังป่วยติดเตียงก็ไม่ได้ดูอีกเลย นี่คือดีวีดีเปาบุ้นจิ้นครบชุด เก็บไว้ที่บ้านพอเห็นก็เศร้า...เผาพร้อมกับท่านไม่ได้จริงๆ เหมอ

ชี้ชี้ว่างั้นเหมอ ฉันจะชี้ชี้ว่างได้ยังไง เสื้อผ้าหนังแท้ชุดนี้พ่อของฉันเก็บไว้ตั้งแต่ยังหนุ่มนะ สมัยนั้นตอนจีบแม่ก็สวมชุดนี้แหละ ถ้าไม่มีเสื้อผ้าชุดนี้ก็ไม่มียูกอย่างพวกเรา เราจะใส่ไว้ในโลงชาติหน้าท่านจะได้จำได้! แบบนี้เรียกว่าชี้ชี้ว่างตรงไหน

ทุกครั้งที่ได้ยินคำพูดเหล่านี้ก็จะเกิดลมประหลาดพัดกระโชกในสถานประกอบพิธีศพจนเจ้าหน้าที่อย่างพวกเราสั่นตามไม่ขึ้นเมื่อลมสงบ โลงที่รอลาปนกิจก็จะถูกปิดฝาอย่างรวดเร็ว น่ากลัวจริงๆ

จะบอกว่าพวกเขาตกตะลึงก็คงใช่ ความจริงที่น่าตื่นตันอยู่หรอก จะบอกว่าพวกเขาละเมิดกฏก็คงใช่เหมือนกัน...ของบางอย่างเผาแล้วไม่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมจริงๆ

เฮ้อ เรื่องแบบนี้ห้ามกันยาก

เมื่อมาอยู่ที่ฌาปนสถานยิ่งไปกันใหญ่ การเปิดดูของที่ใส่ไว้ในโลงแต่ละครั้งไม่ต่างอะไรจากการเปิดดูโชคดี บรรดานาฬิกาสร้อยคอ กำไลหยก แหวน เครื่องประดับพื้นฐานพวกนี้เจอได้ทุกวัน ธงชาติ เครื่องช่วยหายใจ ข้อต่อเทียม ไม้เท้า ของสำหรับคนชรา ก็เยอะเยยะ ส่วนรองเท้ายางไฟฟ้า เครื่องดนตรี ตุ๊กตา หนังสือการ์ตูน พวกนี้จัดเป็นของของพวกหนุ่มสาว แล้วก็ขวดนม ของเล่นชิ้นเล็ก...ไม่เล่าต่อกี่แล้วกัน

แต่ข้าวของพวกนี้คือสิ่งที่พวกเขาอยากเอาไปด้วยจริงๆ ใช่มั้ย
หรือเป็นสิ่งที่คนข้างหลังหวังให้พวกเขาพกติดตัวไป

ครั้งหนึ่งระหว่างควบคุมเตาเผาศพ จู่ๆ ได้กลิ่นแปลกๆ ผมจึงบอกรุ่นพี่ว่า “รุ่นพี่ ผมคงหิวอยู่แน่ๆ ทำไมถึงได้กลิ่นช็อกโกแลตก็ไม่รู้!”

รุ่นพี่ตอบ “ฉันก็ได้กลิ่นนะ ใครเอาช็อกโกแลตไว้ในโลงวะ”
เมื่อลองถามดู คนจากสถานประกอบพิธีศพก็บอกเราว่า

เนื่องจากตอนมีชีวิตผู้วายชนม์เจ็บป่วยมาตลอด กินของหวาน
มากไม่ได้ ครอบครัวหวังให้เขาได้พกขนมหวานจากโลกนี้ติดตัว
ไปอีกสักหน่อย จึงยัดใส่โลงศพไว้...

ผมเคยเก็บกระดูกแล้วพบแหวนวงหนึ่งระหว่างบรรจุอัฐิ
จึงนำไปให้สามีผู้วายชนม์ดู แม้ฌาปนสถานจะมีธรรมเนียมเรื่อง
“ห้ามสามีภรรยามาส่งกันถึงเตาเผา” แต่ยังคงมีคนไม่ทำตาม
ระเบียบนั้นอยู่

สามีที่ยืนกรานจะมาส่งภรรยา พอเห็นแหวนแล้วทำหน้า
น้ำตาก็พังทลาย

“ตอนแต่งงาน เราตกลงกันว่าจะสวมมันไว้ตลอดไป
ไม่ใช่เหรอ ไม่ว่าใครก็ห้ามถอดออกไม่ใช่หรือไง ทำไมตอนนี้
มันถึงไม่อยู่กับนิ้วของเธอล่ะ”

ตอนอยู่เป็นเพื่อนซี้กับน้ำตาเขา ผมจึงตระหนักว่าตัวเอง
จุ่มจ้านไม่เข้าเรื่องเลย

ระหว่างเก็บกระดูก ผมพบของประหลาดจากซากโลงที่เผา
หมดแล้วจึงถามรุ่นพี่ “ทำไมท่อยบายพาสหัวใจอันนี้ถึงหน้าตา
เหมือนไม้แขวนเสื้อเลยล่ะ”

รุ่นพี่เหลือบดูแล้วตอบว่า “ก็ไม้แขวนเสื้อนั่นสิ!”

ผมถาม “แล้วเอาไม้แขวนเสื้อใส่ไว้ในโลงทำไม”

รุ่นพี่เกาหัวแกรกพลางตอบ “ฉันก็ไม่เคยเจออะไรแบบนี้ซะ

“ไม่รู้หมายความว่ายังไง”

ผมดูชื่อแซ่ของผู้วายชนม์ เป็นเพศหญิงวัยชรา และใช้แซ่ของสามี จึงคิดบางอย่างขึ้นมาได้แล้วบอกรุ่นพี่ว่า “คำว่าไม่แขวนเสื้อ ฟ้องเสี่ยงกับคำว่าแต่งงานตามใจตัวเอง...หมายความว่าตอนผู้หญิงคนนี้ยังสาว เธออาจไม่ได้แต่งงานด้วยความปรารถนาของตัวเอง ไม่อย่างนั้นก็คงถูกพ่อแม่คลุมถุงชน สุดท้ายพวกเขาเลยวางไม่แขวนเสื้อให้อันหนึ่ง หวังให้ชาติหน้าเธอได้แต่งงานตามใจตัวเอง บ้างละมั้ง”

รุ่นพี่อ้าปากค้างแล้วชมผมยกใหญ่ “ไม่แปลกใจเลยที่นายเขียนอะไรไม่รู้ได้ทุกวัน พุดจানা่ทั้งจริง ๆ คิดดูอีกทีก็มีเหตุผลนะ ไว้ฉันจะถามอาจารย์¹ให้แล้วกัน”

ไม่นานนัก เจ้าหน้าที่จากบริษัทรับจัดพิธีศพ² ก็พาญาติผู้วายชนม์มาเก็บกระดูก ผมถามเขา “ทำไมถึงเอาไม่แขวนเสื้อใส่ไว้ในโลงเธอครับ”

¹ คำเรียกบุคคลที่มีความเชี่ยวชาญในศาสตร์ต่าง ๆ ในที่นี้ส่วนใหญ่ใช้เรียกเจ้าหน้าที่ผู้ดูแลพิธีกรรมจากบริษัทรับจัดพิธีศพและเจ้าหน้าที่ประจำฌาปนสถานซึ่งมีบทบาทในพิธีกรรมหลังความตาย

² บริษัทที่ให้บริการด้านพิธีกรรมหลังความตาย การสวดศพ และการจัดการอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับการศพ อาจไม่มีสถานที่จัดพิธีศพเป็นของตัวเอง มักทำงานร่วมกับสถานประกอบพิธีศพและฌาปนสถาน

เขาตอบว่า “ขอโทษครับๆ น่าจะใส่เสื้อผ้าลงไปแต่ลืมหยิบ
ไม้แขวนออกนะ ขอโทษนะครับ คราวหน้าจะไม่ให้เกิดเหตุการณ์
แบบนี้อีก!”

รุ่นพี่มองผมทำหน้ากระอักกระอ่วนแล้วกล่าวว่า “เฮ้อ
แล้วฉันดันเชื่อนายเป็นตุเป็นตะ!”

เห็นนาฬิกาข้อมือในเปลวเพลิงลุกโชน ผมยังนึกว่ากำลัง
เผาजूอิต้าน “บุรุษโรเล็กซ์” คนดังในโลกอินเทอร์เน็ตเสียอีก

เห็นแว่นตาในเปลวเพลิง ผมก็นึกในใจว่ากำลังเผาชิมูระ
ชินปาจิ ตัวละครสวมแว่นในการ์ตูนกินทามาะ

เห็นลูกเบสบอลในนั้น ผมก็อยากตะโกนซื้อตัวละครวิลสัน
ในภาพยนตร์เรื่องคนหลุดโลกจริงๆ

และพอเห็นกีตาร์ ในหัวของผมผุดทำนองเพลงของเอริก
แคลปตัน มือกีตาร์เจ้าของฉายา “Slowhand” ขึ้นมาทันที

•

ใส่อะไรไว้ในโลง ผู้วายชนม์ได้รับมันหรือไม่ สิ่งเหล่านี้ล้วน
ไม่สำคัญ

เรื่องสำคัญคือ คนที่ยังอยู่สบายใจ ไม่หลงเหลือความเสียใจ
ได้อีกก็พอแล้ว

ส่วนเรื่องเผาแล้วจะเกิดก๊าซพิษไหม จะระเบิดหรือไม่
ไม่ใช่ปัญหา
นี่เป็นเรื่องของเจ้าหน้าที่ประจำฉาปนสถาน
ไม่ใช่เป็นไร
ไม่เป็นไรจริงๆ

ไปดีนะ

หวังว่าชาติหน้าคุณจะได้กำหนดชีวิตของตัวเอง

.

ผม รู้จัก “รุ่นพี่อาสุโส” คนหนึ่งที่มาปณสสถาน เขาเจ้าเล่ห์นิดๆ ชอบเอาเปรียบรุ่นน้องจนพวกเขาไม่ไหวอยู่บ่อยๆ ถึงอย่างนั้นผมก็ไม่ถือสา เพราะปีที่แล้วเขาเพิ่งรอดตายมาได้หวุดหวิด

สมัยยังทำงานที่ห้องเย็นเคยได้ยินมาว่ารุ่นพี่คนนี้ป่วย ต้องพักรักษาตัวระยะหนึ่ง ว่ากันว่าเขาเป็นโรคมะเร็ง

ก่อนป่วยเป็นโรคมะเร็ง เขาแทบไม่เคยห่างจากนุหรีเลย ทั้งยังเคี้ยวหมากตลอดเวลา ดื่มเหล้าหลังเลิกงานทุกวัน ตอนนั้นผมไม่ค่อยคุ้นเคยกับเขา แต่รู้ว่าในฉาปนสถานมีคนชอบเอาเปรียบคนอื่นแบบนี้อยู่

วันหนึ่ง ผมเห็นเขากลับมาทำงาน-โเอ้ สวรรค์! เขาผอมลง

ฮวบฮาบ จมูกยังเสียบสายให้อาหารไว้ด้วย เมื่อเห็นผมเขาก็ยิ้ม พลางบอกว่ากลับมาทำงานแล้ว

แม้เห็นเขาเสียบสายให้อาหารไว้ที่จมูก ผมก็ยังยืนนุ่หรีให้ มวนหนึ่งอย่างอดไม่ได้ แต่เขาพูดยิ้มๆว่า “เลิกแล้ว ต่อมน์น้ำลาย ถูกตัดไปหมดแล้ว พอไม่มีน้ำลาย นิสัยแยๆพวกนั้นก็หายไปด้วย”

ผมฟังแล้วจุดบุหรี่สูบ ฟันคว้นออกมาเหือกหนึ่ง เขา บอกผมอีกว่า “ฉันว่านายเองก็ควรเลิกบุหรืนะ ทำเคมีบำบัดนะ ลำบากเอาเรื่องเลย” เขาพูดพลางลูบหัวแล้วแบมือให้ผมดู เส้นผม ติดอยู่บนฝ่ามือจำนวนไม่น้อย

ผมมองดูแล้วเพียงยิ้มให้และสูบบุหรืต่อไป เขายิ้มขึ้น สายหน้า

“รุ่นพี่เสียบสายให้อาหารอย่างนี้ยังอุตส่าห์มาทำงานอีก ไม่ลำบากไปหน่อยเทร่อ” ผมอดถามไม่ได้

“ทำยังไงได้ละ ใช้วันลาป่วยหมดแล้ว ถ้าไม่ทำงานจะให้ กินลมหรือไง อุตส่าห์กัดฟันทำมาจนอีกไม่กี่ปีจะเกษียณ จะให้ เลิกทำตอนนี้ได้ยังไง”

ผมฟังแล้วได้แต่สายหน้า นีละชีวิต ได้แต่พึ่งตัวเอง ไม่มีใครช่วยคุณได้

ตอนผมย้ายมาที่ฌาปนสถาน รุ่นพี่อาวุธโสอดสายให้อาหาร ออกแล้ว อีกทั้งหลังทำงานร่วมกันผมจึงสัมผัสได้ว่าเขาชอบ

เอาเปรียบคนจริง ๆ ด้วย! บางทีอาจเพราะถือว่าตัวเองอาวุโสกว่า หรือไม่ค่อยอยากมีเวลาพักผ่อนมากนักเลย สรุปแล้วคือเขา “หลบ” เก่ง ทว่าเขาก็มีฝีมือร้ายกาจเอาเรื่อง – เขาพ่อโถ่อัฐิได้สวยงามมาก ดังนั้นผมจึงไปเรียนรู้เทคนิคจากเขาเมื่อมีเวลารว่าง

•

วันหนึ่ง ถึงเวรผมกับเขาร่วมกันรับผิดชอบบรรจุอัฐิ วิธีการทำงานของพวกเราคือ ผมกับเขาผลัดกันบรรจุอัฐิครั้งละหนึ่งโถ

ทั้งที่เป็นลำดับของเขา จู่ ๆ เขากลับเรียกผมเข้าไป ผมนึกในใจว่าตาเผ่านี้นคงแอบขี้เกียจอีกแล้วใช่ไหม อย่าบอกนะว่าเรียกผมมาบรรจุอัฐิแทน

บนโต๊ะมีกระดุกสองกอง โถสองใบ ดูจากภาพถ่ายแล้วคนหนึ่งเป็นเพศหญิง อายุราวสามสิบนิด ๆ อีกคนเป็นเด็กหญิง ดูเหมือนยังไม่ถึงสิบขวบดี รอยยิ้มในภาพถ่ายน่ารักมาก

รุ่นพี่อาวุโสขึ้นไปทางโถของเด็กหญิงแล้วบอกผมว่า “เสียพั้ง¹ นายบรรจุเด็กคนนี้นะ มันจะบรรจุของแม่”

ผมพยักหน้าเตรียมกอบอัฐิใส่โถ ทว่าเสียงตุตันที่คุ้นเคยของรุ่นพี่อาวุโสดังขึ้นทันที

¹ แปลว่า เจ้าอ้วนน้อย

“ฉันบอกนายก็ครั้งแล้ว! ก่อนบรรจฐิต้องพนมมือแล้วบอกผู้ล่งลับว่า ‘XXX ตอนนี้จะบรรจคุณโสโกแล้วนะ ขอให้ไปดี’ นายฟังอยู่หรือเปล่า!”

ผมหัวเราะ ไม่ใช่ว่าผมไม่ให้เกียรติผู้วายชนม์ หากแต่นึกสงสัยว่าพูดอย่างนี้แล้วพวกเขาจะได้ยินจริงหรือ ผมไม่ค่อยเชื่อหรอก แต่ในเมื่อรุ่นพี่ล่ง ผมก็ต้องทำตาม

เหล่าญาติที่มารับอัฐิดูเหมือนจะเป็นพี่น้องของผู้เป็นแม่ หลังเซ็นชื่อก็เดินออกไป บรรดารุ่นพี่จากบริษัทบริษัทพรอกระทั่งพวกเขาลับสายตาแล้วจึงเล่าเรื่องราวนี้ให้ฟัง

น่าสงสารนะ แม่เลี้ยงเดี่ยวทนแรงกดดันของชีวิตไม่ไหว อุ้มลูกสาวรวมแก๊สฆ่าตัวตาย คุณแม่ยังสาว ลูกก็ยังเล็ก แฮ่ หนี้สินล้นตัว แถมเศรษฐกิจตกต่ำ เธอตกงานมานานมาก หยิบยืมเงินจากญาติอยู่บ่อยๆ พวกญาติก็ให้ยืมนะ แต่ยืมแบบนี้จะอยู่ได้นานสักแค่ไหน แฮ่... ใช่ว่าพวกญาติที่เพิ่งเดินออกไปจะไม่เหลียวแล แต่เขาทำใจมองไม่ได้จริงๆ ไม่ใช่ว่าพวกเขาไม่ได้ช่วยอะไรตอนเธอมีชีวิตอยู่นะ แต่พวกเขาเองก็ยังแทบเอาตัวไม่รอดด้วยซ้ำ

ทำงานในฌาปนสถานมาหลายปี ครั้งแรกที่ได้ยินเรื่องแบบนี้
ผมก็ตกใจมาก แต่ตอนนี้กลับมองว่าเป็นเรื่องธรรมดา อย่างน้อย
ผมก็คิดว่าตัวเองรู้สึกแบบนี้

ผมบรรจุอัฐิพลางมองภาพถ่ายเด็กหญิง หนูน้อยหน้าตา
น่ารักมาก

พิจารณาจากปริมาณกระดูกแล้ว เธอคงค่อนข้างตัวเล็ก

พิจารณาจากความขาวสะอาดของกระดูกแล้ว ตอนมีชีวิต
เธอน่าจะสุขภาพดีทีเดียว

เมื่อตั้งพื้นของเธอออกจากกระดูกขากรรไกรที่ละซี่ เดา
ได้ว่าเธอน่าจะรักการแปรงฟัน

ระหว่างเหม่อมอง...

น่าแปลก ทำไมผมจึงร้องไห้กันนะ

นี่เป็นเรื่องที่เจอได้บ่อยแท้ๆ แม่ไม่สามารถดูแลลูกสาว
ตัวน้อยได้จึงพาเธอไปด้วย เด็กน้อยจะได้ไม่ต้องทนทุกข์ทรมาน
อยู่ลำพัง ตอนนี้เธอไม่ต้องเจ็บปวดด้วยโรคภัยใดและไม่ต้อง
กังวลใจเรื่องชีวิตอีก แบบนี้ดีแล้วไม่ใช่หรือ...

แต่ทำไมผมถึงร้องไห้ล่ะ

•

ห่อโอเรียบร้อย ผมหันไปมองรุ่นพี่ที่อยู่ข้างๆ ปกติเขาทำงาน
คล่องแคล่วรวดเร็ว แต่ครั้งนี้กลับทำทุกอย่างช้าๆ คล้ายกำลัง
คิดอะไรอยู่

ทันใดนั้นเขาก็ถามผมว่า “เลี้ยวฟัง นายคิดเหมือนกันไหมว่า
ความจริงคนเป็นแม่ไม่มีสิทธิ์ตัดสินความเป็นความตายของเด็ก
เด็กจะมีชีวิตต่อไปหรือไม่ น่าจะให้เธอตัดสินใจเอง”

ผมอึ้งไปครู่หนึ่งก่อนกล่าวว่า “ความจริงผมคิดว่าการ
เอาเด็กไปด้วยแบบนี้ ส่วนหนึ่งอาจเป็นเพราะแม่อยากรับผิดชอบ
ก็ได้นะ เด็กเล็กขนาดนั้น ถ้าต้องอยู่คนเดียวจะไม่ลำบากเกินไป
หน่อยหรือ”

“ลำบากหรือไม่ จะอยู่หรือไป ให้เธอตัดสินใจเองสิ ไม่มี
ใครมีสิทธิ์เลือกแทนได้! ไม่มีเด็ดขาด”

ผมเห็นพองเล็กๆ ตรงมุมปากของรุ่นพี่ขณะที่เขาพูด นี่คง
เป็นหนึ่งในผลข้างเคียงจากการไม่มีต่อมน้ำลาย

จู่ๆ ผมก็สงสัย เขาไม่สูบบุหรี่แล้ว ไม่ดื่มเหล้าแล้ว ไม่เคี้ยว
หมากแล้ว จะยังมีชีวิตลำบากลำบากขนาดนี้เพื่ออะไรกัน

รุ่นพี่อาวุโสกล่าวว่า “ฉันพยายามอยู่ต่อไปอย่างนี้ก็เพื่อ
ครอบครัวของฉัน ถ้าฉันจากไป พวกเขาจะอยู่กันยังไง เมื่อก่อน
ฉันไม่เคยคิดเรื่องนี้ แต่ตอนนี้คิดจนแจ่มแจ้งแล้ว คนเราล้วน

มีเป้าหมายชีวิตและหน้าที่ของตัวเอง トラバโดที่ยังอยู่ ฉันก็ต้องหาเงินเลี้ยงดูพวกเขา เพราะฉันถึงไม่ชอบพวกคนไม่สู้เพื่อจะมีชีวิต โดยเฉพาะพวกที่พาเอาคนในครอบครัวไปพร้อมกันด้วย!”

นั่นละ ใครกันที่มีสิทธิ์ตัดสินชีวิตคนอื่น ใครกันที่มีสิทธิ์ตัดสินว่าใครควรอยู่ต่อ ลำบากหรือไม่ อยู่ต่อได้หรือไม่ ทำไมจึงต้องให้คนอื่นตัดสิน เป้าหมายของชีวิตคืออะไร ควรให้เจ้าตัวตัดสินใจเองไม่ใช่หรือ

ปัญหาเหล่านี้มีคำตอบหรือไม่หนอ

เมื่อรุ่นพี่อาวโสห่อโออิฐเสร็จ เขากลับไม่ไหวคนเป็นแม่สักครั้ง ทั้งยังไม่พูดว่า “ไปดีนะ” อย่างที่เคย แต่กลับเดินออกไปทันที

ส่วนผมเอง ไม่รู้เพราะอะไรจึงได้ยกมือไหว้เด็กหญิง บอกเธอว่า “ไปดีนะ” อาจเพราะลึกๆ ในใจผมเองหวังแบบนั้นอยู่กระมัง

จู่ๆ ก็นึกขึ้นได้ว่า ตอนอยู่ห้องเย็น ผมก็เคยเก็บศพใหญ่หนึ่งเล็กหนึ่งของแมลงที่รมแก๊สด้วยกัน

ในโรงของเด็กน้อยเต็มไปด้วยตำราเรียนและหนังสือคู่มือเตรียมสอบ ผมพูดคุยกับเจ้าหน้าที่ผู้ดูแลพิธีกรรมว่า “ถ้าผม

จากไปตอนอายุเท่านี้แล้วในโลงมีหนังสือคู่มือเยอะขนาดนี้ ผมคงลุกขึ้นมาบีบคอพวกคุณตายแน่!”

แต่เจ้าหน้าที่ไม่ตกลงไปกับผม เพียงกล่าวซ้ำๆว่า “ตอนเราช่วยจัดการของใช้ส่วนตัวให้เด็กชายคนนี้ เจอตำราเกี่ยวกับคู่มือเตรียมสอบเยอะเยอะ ความหวังสูงสุดของเขาคือการตั้งใจเรียนเพื่อเปลี่ยนแปลงชีวิตของตัวเองและแม่ เขารู้ว่าแม่เหนื่อยมากและกำลังป่วยจนทำงานหนักไม่ไหว เขาเลยพยายามมาก แต่สุดท้ายแม่ก็พาไปด้วยกัน ผมคิดว่าคงดีถ้าได้เผาของพวกนี้ส่งไปให้เขา เพื่อนักเรียนและครูของเขาก็คิดแบบนี้”

ฟังจบผมก็ตกอยู่ในความเงียบ

“เพียงเพราะชีวิตของคุณและทะเล ไม่ได้หมายความว่าชีวิตลูกของคุณก็จะทะเลเหมือนกัน...” ก่อนเซ็นร่างเด็กออกจากห้องเย็น เจ้าหน้าที่ผู้ดูแลพิธีกรรมกล่าวกับร่างผู้เป็นแม่เช่นนี้

•

ในฐานะคนโสดอย่างผม เป็นเรื่องยากที่จะจินตนาการว่าคนเป็นพ่อแม่ควรปฏิบัติต่อลูกอย่างไร

ผมแค่สงสัยอยู่บ้าง ในฐานะพ่อแม่ เรามีสิทธิ์พาลูกมายังโลกใบนี้ และมีสิทธิ์พาลูกจากโลกใบนี้ไปด้วยจริงหรือ

ผมไม่รู้ ได้แต่อวยพรให้พวกเขาไปดี ขอให้ชาติหน้า
สามารถกำหนดชีวิตตัวเองได้ด้วยเถิด!

ทดลองอ่าน

ดาวตก

ชีวิตน้อย ๆ ก็ยังไม่มีโอกาสสัมผัสสิ่งใดเลย

.

ครั้งแรกที่ได้ไปดูแลหลังเตาเผา ผมเคยถามรุ่นพี่ว่า “พี่คิดว่าศพแบบไหนเผายากที่สุด”

บางคนบอกว่า ศพที่ยังไม่ได้ละลายน้ำแข็ง บางคนบอกว่าศพไม่ใส่โลงเย็น (ร่างที่ไม่ได้แช่เย็นเลยหลังเสียชีวิตแต่ถูกบรรจุโลงทันที และตั้งศพทำพิธีสีกว่าวันจึงได้เผา ร่างเน่าเปื่อยปะปนกับน้ำเหลืองในโลง กลิ่นแย่มาก) แต่เมื่อมีคนพูดคำหนึ่งขึ้นมาที่เหลือก็พยักหน้าโดยพร้อมเพรียงกัน นั่นคือ – “ทารก”

เชื่อว่าทุกคนคงประหลาดใจเช่นเดียวกับผม ทำไมศพทารกจึงเผายากที่สุด ร่างเล็กนิดเดียวไม่ใช่หรือ จะเผายากได้อย่างไรรุ่นพี่ยิ้มให้แล้วบอกว่า “ไว้นายเจอก็จะรู้เอง”

•

วันหนึ่ง รุ่นพี่คนหนึ่งมาที่หลังเตาแล้วบอกผมว่า “เตาหมายเลขสอง
ทารก ต้องเก็บกระดูกนะ”

ผมฟังแล้วมองเขาอย่างเช่ซำ

เขาเดินช้าๆ มาทางผมและบอกว่า “ฉันจะเผาให้ดูครั้งหนึ่ง
นายเรียนรู้ให้ดีแล้วกัน”

มองจากช่องส่องหลังเตา ผมเห็นโลงโลงเล็กค่อยๆ เคลื่อน
เข้ามา เมื่อเริ่มพ่นไฟ ผมก็นั่งนิ่งมองเปลวไฟลุกโชนขึ้นเรื่อยๆ
กระทั่งเปลวไฟท่วมโลง รุ่นพี่ก็ดับไฟแล้วบอกผมว่า
“ที่เหลือปล่อยให้เผาเองนะ”

ผมถาม “ถ้ารอให้เผาไหม้เองต้องรอนานมากไม่ใช่เหรอ”

รุ่นพี่ตอบ “ถ้าไฟพ่นแรงเกินไป กระดูกของเด็กจะถูก
เป่ากระจาย สุดท้ายไม่เหลืออะไรให้ญาติเก็บ นายจะอดอดใจมาก
ปล่อยให้มันค่อยๆ ไหม้เองดีกว่า ต้องคอยดูให้ดีนะ อย่าปล่อยให้
กระดูกหายไปหมดไม่รู้ตัวล่ะ”

ผมพยักหน้าแล้วดูต่อ

เมื่ออยู่หลังเตา เราไม่ได้ดูแลแค่เตาเดียว แต่ต้องคอยดู
หลายเตาไปพร้อมกัน เตานี้เป็นกรณีพิเศษ เพราะโลงเล็กเกินไป
เล็กเหลือเชื่อจนเกรงว่าเผาแล้วจะไม่เหลืออะไรไว้ให้ญาติเลย

คงยากที่จะอธิบายเหล่าญาติ จึงต้องใช้เวลาดูแลกระบวนการเผา
มากหน่อย แบบนี้เองจึงบอกว่าเผายาก

•

มองจากช่องส่อง โลงไม้ค่อยๆ ปรีอกตามแรงไฟ ช้างในปรกฏ
เนื้อสีดำก้อนเล็ก ๆ ห้อมล้อมด้วยเปลวเพลิงเหมือนดาวตก

มาถึงโลกมนุษย์เร็วขนาดนี้และจากไปเร็วขนาดนี้

เมื่อเห็นเขาสว่างไสวเจิดจ้าก็ดีใจแทน แต่เมื่อเห็นเขาสลาย
หายไปก็อดเศร้าใจไม่ได้ อยากไขว่คว้าเอาไว้แต่ไม่อาจจับต้อง
ได้อีกตลอดกาล

ควรกล่าวว่าเขาเคยมาแล้วดีไหม หรือควรบอกว่าเขาไม่เคย
มาที่นี่เลย

มองดูร่างไหม้เกรียมในเตาที่เล็กลงทุกที ไม่รู้เพราะอะไร
ผมจึงน้ำตาคลอเบา

บางคนอาจมองว่าผมอ่อนไหว บางคนอาจคิดว่าผมซี้แยะ
เกินไป แต่บางครั้งผมก็อดไม่ได้ที่จะเสียดายชีวิตน้อย ๆ ซึ่งไม่ทัน
ได้มีโอกาสเติบโต

ไม่มีโอกาสได้รับความรักจากครอบครัว ไม่มีโอกาสรู้จัก
เพื่อน ไม่มีโอกาสลิ้มรสอาหารอร่อย

ไม่มีโอกาสมีความรัก
ไม่มีโอกาสกลัดกลุ้ม ไม่มีโอกาสโดนเพื่อนแทงข้างหลัง
ไม่มีโอกาสเป็นโรคเบาหวาน
ทั้งยังไม่มีโอกาสเจอชีวิตตัวร้าย
ทั้งโลกใบนี้ไม่ว่าดีหรือชั่ว เขาล้วนไม่มีโอกาสสัมผัส

บางศพที่ถูกส่งเข้ามาเผามีอายุร้อยกว่าปี บางศพยังไม่ทัน
ออกจากห้องแม่ก็ถูกส่งเข้ามาเผาแล้ว

ในเมื่อตอนนี้มีโอกาสอยู่ ทำไมไม่ใช้ชีวิตให้เต็มที่ล่ะ เรื่องดีๆ
ถือเป็นประสบการณ์อย่างหนึ่ง เรื่องร้ายๆ ก็ถือเป็นประสบการณ์
อย่างหนึ่ง จงสัมผัสมันให้เต็มที่เถอะ!

ผมเล่าความในใจให้รุ่นพี่อาวุโสฟัง เขามองผมที่น้ำตาไหลอยู่
คิดครุ่นหนึ่งก่อนพูดด้วยน้ำเสียงจริงจังว่า “ถึงจะยังมีชีวิตอยู่ นายก็
ไร้โอกาสมีความรักและไม่มีโอกาสได้เจอคนไม่ดีหรอกนะ”

เฮ้อ เพราะอย่างนั้นผมจึงร้องให้เป็นวรรคเป็นเวรอย่างไร
เล่า...

•

ผมเคยถามรุ่นพี่ “ทารกหรือเด็กที่แท้จริงในครรภ์เผาซากเพราะ
กลัวญาติไม่มีอะไรให้เก็บ แต่ทารกทุกคนมีญาติมาคอยเก็บ

กระดุกกันหมดจริงหรือ มีกรณีที่ไม่มีใครมาเก็บบ้างไหม แล้ว
สุดท้ายพวกเขาไปอยู่ที่ไหน”

รุ่นพี่อาวุโสตอบเสียงเบา “สักวันพอนายเจอก็จะรู้เอง”
ผมหวังให้ตัวเองไม่มีโอกาสได้รู้เลยตลอดกาล

สหัสลับ

ไฟมาแล้วจะหนีอย่างไร

.

ระหว่างทำงานในฌาปนสถาน ผมมักได้ยินประโยคที่ว่า
“ไฟมาแล้ว หนีเร็ว”

เมื่อได้มาทำงานจริงจึงรู้ว่าประโยคนี้ไม่ธรรมดา

ก่อนย้ายมาทำงานที่นี่ คนรู้จักในวงการคนหนึ่งบอกยิ้มๆ
ให้ผมเตรียมไม้กวาดกับบั้งก็เฉพาะกิจไว้ ตอนนั้นผมรู้ว่าเอาไว้
ทำอะไร

ไปทำงานวันแรก ผมตื่นต้นกับสภาพแวดล้อมใหม่ ไม่รู้ว่า
ตัวเองควรทำอะไร ตอนนั้นเองได้เจอรุ่นพี่ในที่ทำงานคนหนึ่ง
ผมจึงถามดู “พี่ครับ ตอนมาทำงานวันแรกพี่ทำอะไรบ้างครับ
ตอนนี้ผมควรทำอะไรก่อนดี”

รุ่นพี่ตอบ “จะบอกให้นะเลี้ยวพั่ง ตอนมาที่นี่ใหม่ๆ ฉันมี

“ไม่กวาดกับปิ้งก็ติดมือตลอดเวลา” พูดจบก็จุดบุหรี่ หวนรำลึกถึงอดีต

ผมฟังแล้วตื่นตันใจมาก ตอนยังทำอะไรไม่เป็นก็ต้องพยายามทำสิ่งที่ตัวเองทำได้ ถ้าคนอื่นเห็นความตั้งใจของเรา สุดท้ายก็จะมีคนมาสอนเอง

รุ่นพี่สูบบุหรี่หมดมวนแล้วจึงพูดเสริมอีกประโยค “ฉันสังเกตว่าต่อให้ในปิ้งก็มีอะไรอยู่หรือเปล่านั้นก็ไม่มีใครสนใจเลยทุกคนแค่คิดว่าฉันทำงานอยู่ ตอนแรกฉันล่องลอยอยู่พักใหญ่ด้วยวิธีนี้แหละ...” จากนั้นก็ต่อบุหรี่อีกมวน หวนรำลึกความหลังต่อ

ไม่นานนักรุ่นพี่อีกคนก็เดินมาใกล้ๆ ร้องบอกเบาๆ ว่า “ไฟมาแล้ว หนีเร็ว!”

ผมหันมองรอบๆ ไม่มีญาติผู้ขายขนมอยู่สักคน อุดแปลกใจไม่ได้ว่าเขาร้องบอกทำไม แต่เมื่อรุ่นพี่ผู้สอนเทคนิคชี้แจงให้ผมได้ยินเข้า เขาก็รีบวิ่งกันบุหรี่ วิ่งไปคว้าไม้กวาดและปิ้งที่ทันที

ไม่ถึงสามนาทีหลังจากนั้น ถ้าแก่เข้ามาตรวจงานขณะที่สองมือของผมว่างเปล่า

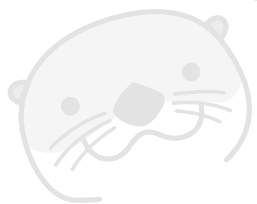
ถ้าแก่ขมวดคิ้วใส่ “เพิ่งมาใหม่ก็ต้องขยันหน่อยนะ”

จู่ๆ รุ่นพี่ที่อยู่รอบๆ ก็รีบกวาดพื้นอย่างแข็งขัน ส่วนพวกรุ่นพี่อาวุโสวิ่งหนีไป ไม่เห็นแม้แต่เงา

ไอ้ ที่แท้ตอนครอบครัวผู้ขายขนมตะโกนว่า “ไฟมาแล้ว
หนีเร็ว” คือการบอกให้ญาติรีบหนี

แต่ตอนเพื่อนร่วมงานตะโกนว่า “ไฟมาแล้ว หนีเร็ว”
แท้จริงแล้วเปล่าว่า “ถ้าแก่มาแล้ว รีบหนี” นะ

วันนั้นเอง ผมได้เรียนรู้ว่าประโยคนี้คือรหัสลับอย่างหนึ่ง

กดลอจอ่าน